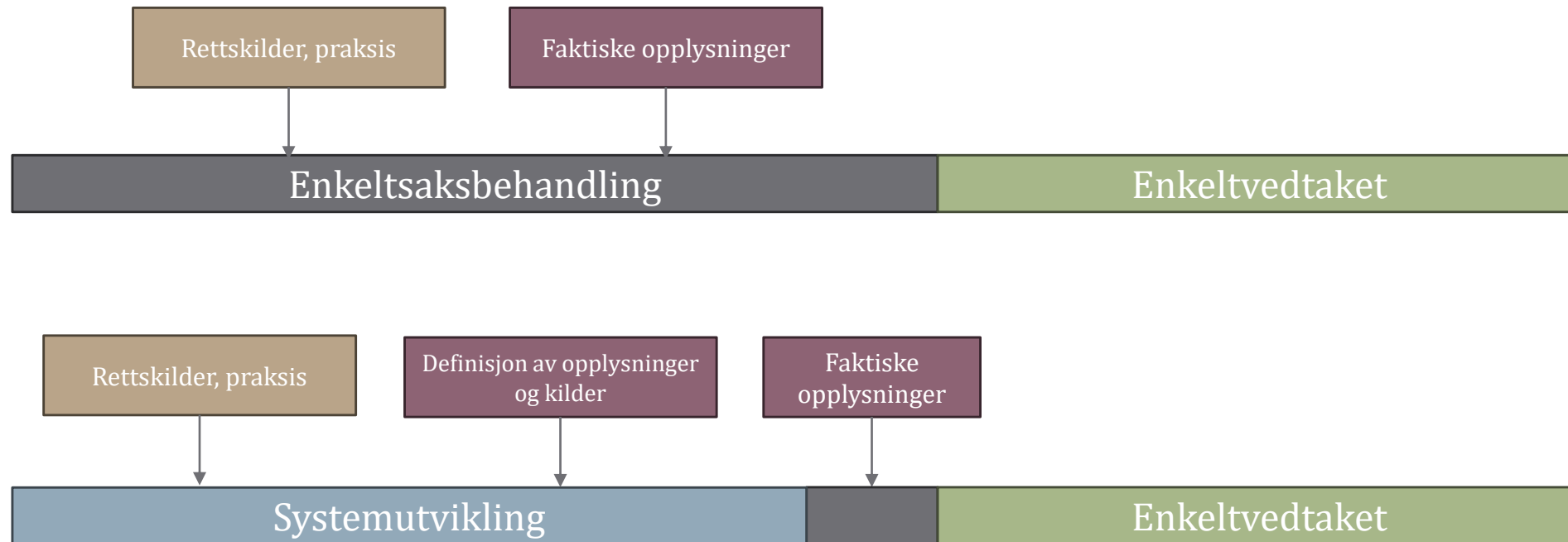

Demokratiske perspektiver på automatisering

Fra enkeltsak til system

Binærsystem og rett

1

Hvis X

0

Hvis ikke X

Standardisering av tolkning og skjønn

- Systemdrevet tolkning hvor all tolkningstvil må løses
 - Mange ulike sakstyper må ivaretas
 - Naturlig språk vs. programkode
 - Opplysningstyper og opplysningskilder
 - Hva som kan, og ikke kan, behandles i systemet

Normative beslutninger som standardiserer en innskrenkende, presiserende eller avvikende tolkning i forhold til tidligere praksis. Disse beslutningene får virkning på systemnivå, og kan avgjøre utfallet i fremtidige saker «på forhånd».

«[I]nformation technology, such as automated decision systems and big data analysis, has transformed large executive organizations into system-level bureaucracies. In these system-level bureaucracies, **the discretionary powers of the street-level professionals have been disciplined by digital systems**, while the locus of **administrative discretion has shifted to those responsible for programming the decision-making process** and translating the legislation into software» - Zouridis et al. (2020)

Standardisering som «normgivning»

- Standardiseringsbeslutninger som en form for delegert lovgivningsmyndighet?
- Reiser spørsmål rundt:
 - Kompetanse til å fatte beslutninger – forskriftshjemmel?
 - Hvordan beslutninger skal fattes og klassifiseres – forskrift, enkeltvedtak, instruks?
 - Hvem skal involveres i beslutningstakingen? Hvem har vært involvert i *premissene* for automatisering?
 - Åpenhet og offentlighet
 - Kontroll
- Parallell til hensynene bak forvaltningsloven og offentlighetsloven
 - Økt delegering og spesialisering i forvaltningen gjorde det nødvendig med regler som skulle sikre legitimitet, rettssikkerhet og offentlighet rundt forvaltningens myndighetsutøvelse.

«Det har diskuterats om de datorprogram som här är aktuella därför borde ha en särskild förvaltningsrättslig status i form av förvaltningsbeslut som kan överklagas eller vara inordnade i normgivningshierarkin. (...) Den process som utförs när rättsreglerna ska tolkas och konkretiseras till algoritmer eller datorprogram behöver dock uppmärksammas i syfte att **minimera risker för att regeringsformens bestämmelser om normgivningskompetens (...) träds för när i den processen.»**

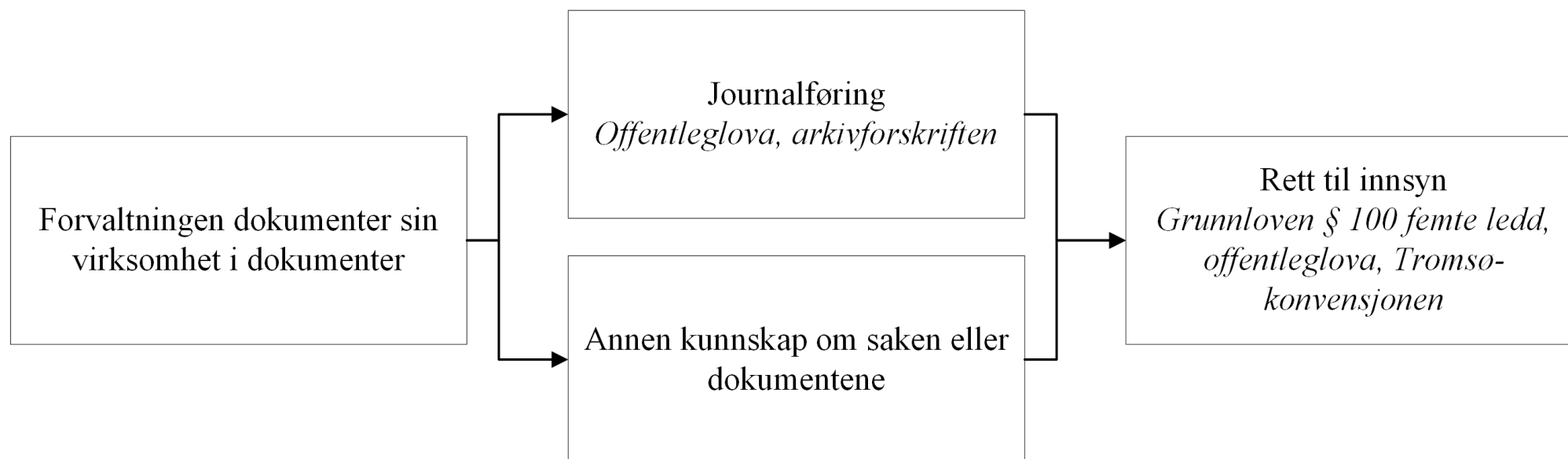
- SOU 2018: 25 s. 158

Offentlighetsprinsippet: Allmennhetens rett til innsyn

Dokumenter eksisterer

Kunnskap om dokumentene

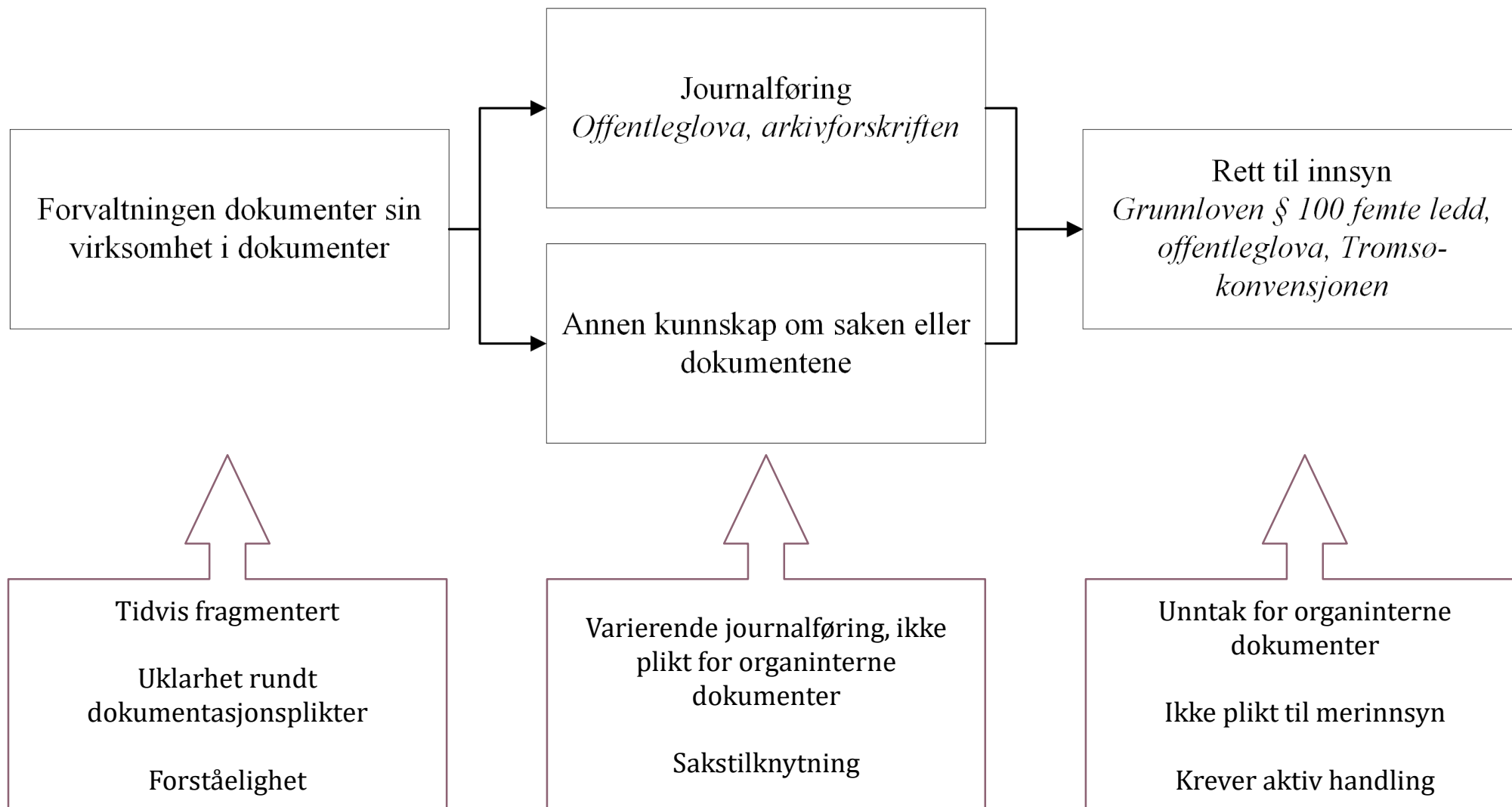
Innsyn i dokumentene

Dokumenter eksisterer

Kunnskap om dokumentene

Innsyn i dokumentene

Legitimitet, åpenhet og kontroll

- Behov for aktiv åpenhet
 - «Systemoffentlighet», jf. offentlighetsprinsippet i vid forstand
 - Forslag fra forvaltningslovutvalget og arkivlovutvalget
 - Eksempel fra den franske forvaltningsloven
 - Krav om å informere om at vedtak er fattet helt eller delvis på bakgrunn av automatisert behandling
 - Krav om å publisere forklaring av algoritmer som benyttes
- Behov for et tydeligere rettslig rammeverk for automatisert saksbehandling.

«Vi savner konkrete forslag til bestemmelser for å regulere den digitale utviklingsprosessen for å sikre at systemene treffer riktige avgjørelser, men også for at det i ettertid skal være mulig å føre tilsyn og kontroll med forvaltningens automatiserte systemer.» - NAV, hørings svar til NOU 2019: 5 Ny forvaltningslov.

Takk for meg!